



περιφερειακό παρατηρητήριο
κοινωνικής ένταξης
περιφέρειας κρήτης

ΙΟΥΛΙΟΣ 2021

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ
Ή ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ
ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

Συγγραφή: Στέφανος Παπαναστασίου



ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
REGION OF CRETE

Copyright © ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

Περιφέρεια Κρήτης
Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης
Αβέρωφ 1, 71201, Ηράκλειο
Τ: +30 2813 412 442, -443
www.socialobservatory.crete.gov.gr

Απαγορεύεται η με οποιοδήποτε τρόπο αναδημοσίευση του κειμένου (όλου ή και μέρος αυτού), χωρίς άδεια ή σχετική παραπομπή & αναφορά της πηγής.



Ο ΔΕΙΚΤΗΣ AROPE

Ο δείκτης φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (ARPE) αποτελεί δείκτη ορόσημο για την κοινωνική διάσταση της στρατηγικής 2020 της ΕΕ. Η στρατηγική αυτή στοχεύει να μειώσει τον αριθμό των ατόμων που βρίσκονται σε συνθήκες φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στην ΕΕ κατά 20 εκατομμύρια. Ο δείκτης AROPE είναι ένας σύνθετος δείκτης που απαρτίζεται από τρία στοιχεία:

1) Τον κίνδυνο φτώχειας που ορίζεται με βάση το όριο φτώχειας του 60% του εθνικού διάμεσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος (μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις).

2) Την ακραία υλική αποστέρηση που ορίζεται ως η αδυναμία απόκτησης τουλάχιστον 4 από 9 αγαθά ή υπηρεσίες (πληρωμή δανείων, λογαριασμών κοινής ωφέλειας, ενοικίων, κλπ., κάλυψη έκτακτων αναγκών, επαρκής θέρμανση στο σπίτι, φαγητό με κρέας ή ψάρι κάθε δύο μέρες, διακοπές μιας εβδομάδας μια φορά τον χρόνο, αυτοκίνητο, τηλέφωνο, πλυντήριο, τηλεόραση).

3) Την χαμηλής έντασης εργασία που ορίζεται ως ο αριθμός των ατόμων που ζουν σε νοικοκυριά στα οποία τα ενήλικα μέλη (18-59 ετών) εργάστηκαν λιγότερο από το 20% της απασχόλησης κατά την προηγούμενη χρονιά).

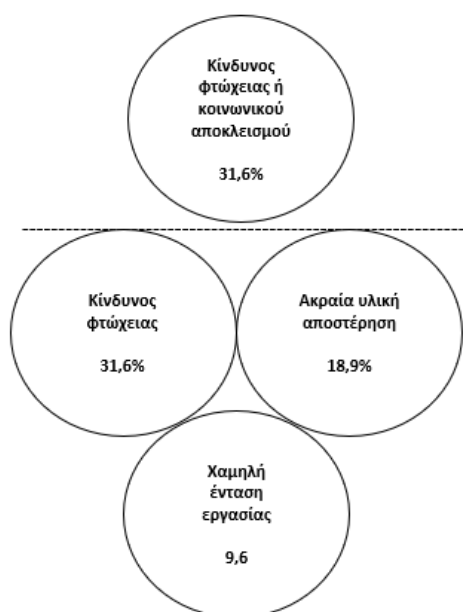
Ένα στοιχείο που θα πρέπει να επισημανθεί είναι ότι από τον δείκτη AROPE εξαιρούνται τα παιδιά, τα άτομα ηλικίας κάτω των 25 που βρίσκονται στην εκπαίδευση και τα άτομα ηλικίας άνω των 60 ετών. Επιπρόσθετα, ο δείκτης αυτός προσφέρει μόνο μια μερική εικόνα των συνθηκών φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού και δεν συλλαμβάνει πλήρως την πολυδιάστατη φύση του φαινομένου αυτού. Κοινωνικές διαστάσεις που μένουν εκτός υπολογισμού περιλαμβάνουν τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά, τα άτομα με προβλήματα στέγασης, τα άτομα με ανεπαρκή πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες, τα άτομα με κακή υγεία ή εκπαιδευτικό έλλειμμα, κλπ.

ΤΑΣΕΙΣ

ΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΡΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟ ΦΤΩΧΕΙΑΣ Ή ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Μεταξύ 2018 και 2019, ο δείκτης φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού μειώθηκε αισθητά από το 37% στο 31,6%. Η μεγαλύτερη μείωση οφείλεται στην πτώση της σχετικής φτώχειας από το 20,4% στο 15,2%. Αντίθετα, ο δείκτης της ακραίας υλικής αποστέρησης αυξήθηκε από το 17,6% στο 18,9%. Τέλος, ο δείκτης της έντασης της εργασίας μειώθηκε ελαφρά από 11,4% σε 9,6%. Το Διάγραμμα 1 αποτυπώνει τις τιμές του δείκτη AROPE καθώς και τις παραμέτρους που τον απαρτίζουν για την Περιφέρεια Κρήτη το 2019.

Διάγραμμα 1: Κίνδυνος φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στην περιφέρεια Κρήτης (2019)



Πηγή: Eurostat, 2021

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Ο δείκτης φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού παραμένει ιδιαίτερα υψηλός στην Κρήτη. Όπως προκύπτει από την ανάλυση των εμπειρικών στοιχείων, περίπου το 1/3 των ατόμων ηλικίας 18-59 ετών αντιμετωπίζει συνθήκες φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού. Σε μια τέτοια περίπτωση, η παρέμβαση του κράτους μέσω του συστήματος των κοινωνικών μεταβιβάσεων καθίσταται αναγκαία. Οι κοινωνικές παροχές σε χρήμα αποδεδειγμένα οδηγούν σε άμβλυνση των φαινομένων φτώχειας. Ουσιαστικότερο ρόλο, πάντως, μπορούν να διαδραματίσουν οι δωρεάν κοινωνικές παροχές σε είδος (υπηρεσίες υγείας, φροντίδας, πρόνοιας, οικογένειας, στέγασης, κλπ.), οι οποίες εφόσον απελευθερώνουν εισόδημα για τα νοικοκυριά επιτρέπουν την κάλυψη διαφόρων αναγκών και, κατ' επέκταση, τη γενικότερη βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης και ευημερίας.